

Persoonlijke Pensioenuitkering

Een pensioen dat past bij jóu

nationale
nederlanden

De Persoonlijke Pensioenuitkering van Nationale-Nederlanden

Een pensioen dat past bij j  u

Ga je binnenkort met pensioen? En heb je een pensioen via je werkgever, waarvoor je zelf een uitkering moet kopen? Dan biedt Nationale-Nederlanden de Persoonlijke Pensioenuitkering. Deze uitkering kun je aanpassen aan jouw wensen en omstandigheden. Zo krijg je het pensioen dat echt bij jou past. We leggen je graag uit hoe dit werkt en waar je rekening mee moet houden.

Persoonlijke Pensioenuitkering in vogelvlucht

Heb je via je werkgever pensioen opgebouwd, waarbij je op je pensioendatum zelf een uitkering kunt kopen? Dan is de Persoonlijke Pensioenuitkering van Nationale-Nederlanden bedoeld voor jou. Het maakt niet uit of je je pensioen hebt opgebouwd bij Nationale-Nederlanden of bij een andere pensioenuitvoerder. Je kunt met je opgebouwde pensioengeld (je ‘pensioenkapitaal’) een Persoonlijke Pensioenuitkering kopen, en maandelijks je pensioen gaan ontvangen.

Uitkering voor jouw pensioen via je werkgever

De Persoonlijke Pensioenuitkering is bedoeld voor pensioen:

- dat je hebt opgebouwd via je werkgever(s);
- waarbij je met beleggen een kapitaal hebt opgebouwd   f een gegarandeerd pensioenkapitaal hebt dat op je pensioendatum beschikbaar komt; en
- waarvoor je zelf een uitkering moet kopen op je pensioendatum.

Jouw pensioenuitkering: vragen of advies?

Ga je een uitkering kiezen voor je pensioen? Dan is het belangrijk dat je begrijpt welke keuzes je hebt, en wat die betekenen voor jouw inkomen na je pensioendatum. We helpen je daar graag bij. Deze brochure geeft je alvast belangrijke informatie. Wil je graag meer verdieping?

Op verschillende punten verwijzen we je in deze brochure daarvoor door naar onze website. En overweeg je een variabele uitkering, die ieder jaar kan veranderen? Dan helpen we je bepalen of dit bij je past met onze online tool.

Vragen: de Pensioen Coach

Heb je vragen over hoe de Persoonlijke Pensioenuitkering werkt of wat de keuzes inhouden? Of wil je meer weten over hoe je de uitkering kunt aanvragen? Dan kun je altijd contact opnemen met de Pensioen Coach van Nationale-Nederlanden. Aan de hulp van de Pensioen Coach zijn geen kosten verbonden.

 010 - 513 01 05

(op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur)

 pensioenuitkering@nn.nl

Let op: de Pensioen Coach beantwoordt graag je vragen, maar geeft je ge  n advies.

Advies: een financieel adviseur

Wil je wel graag advies over je keuzes en welke uitkering het beste bij je past? Dan kun je een financieel adviseur inschakelen. Deze kan je ook helpen met je hele financiële planning voor je pensioen. En hij of zij vraagt voor jou de offerte(s) aan voor de Persoonlijke Pensioenuitkering. Heb je nog geen financieel adviseur? Je vindt een onafhankelijke adviseur bij jou in de buurt via nn.nl/zoekenadviseur.

Let op: je betaalt zelf voor financieel advies. Vraag vooraf goed naar de voorwaarden en kosten.

Pensioen voor de dga

Ben je directeur-groootaandeelhouder? En heb je pensioenkapitaal opgebouwd terwijl je niet onder de Pensioenwet valt? Dan kun je bij ons niet zelf een pensioenuitkering aanvragen. Dit kan alleen via een financieel adviseur.

Levenslang pensioen

De Persoonlijke Pensioenuitkering is standaard een levenslang pensioen. Dit betekent dat jij zolang je leeft iedere maand pensioen krijgt uitbetaald. Hoe oud je ook wordt.

Ben je geïnteresseerd in een tijdelijke pensioenuitkering? Bijvoorbeeld omdat je met pensioen gaat voordat je de AOW-leeftijd hebt bereikt? Neem dan contact op met de Pensioen Coach om de mogelijkheden daarvoor te bespreken.

Uitkering voor je partner als jij overlijdt

Als jij overlijdt, stopt je pensioenuitkering. Maar heb je een partner? Dan kun je bij je Persoonlijke Pensioenuitkering ook kiezen voor een partnerpensioen. Je partner krijgt dan zelf een uitkering als jij overlijdt.

Meerdere pensioenkapitalen samenvoegen

Mogelijk heb je meer dan één pensioen opgebouwd waarvoor je zelf een uitkering moet kopen van je pensioenkapitaal. Bijvoorbeeld bij verschillende werkgevers. Die kun je samenvoegen en er één Persoonlijke Pensioenuitkering van kopen. Zo bespaar je kosten. Het kan ook overzichtelijker zijn: je hoeft maar één keer keuzes te maken en krijgt iedere maand één bedrag. Je kunt ook pensioenkapitalen samenvoegen die je bij verschillende uitvoerders hebt opgebouwd.

Let op: je kunt geen pensioen toevoegen waarvan de hoogte van de uitkering vooraf al vaststaat (gegarandeerd pensioen). Je kunt ook geen kapitaal uit een nettopensioen toevoegen (zie het kader).

Een uitkering voor je nettopensioen

Heb je ook een nettopensioen, een vrijwillig pensioen voor inkomens boven een bepaalde grens? Dan moet je hiervoor apart een pensioenuitkering kopen. Je kunt het kapitaal van een nettopensioen niet samenvoegen met kapitaal uit een gewoon pensioen via je werkgever.

Je moet voor een nettopensioen apart een uitkering kopen. Dat kan bij ons alleen een vaste pensioenuitkering zijn.

Inzicht in jouw financiële plaatje

Als je keuzes maakt voor jouw pensioen, is het belangrijk dat je een goed beeld hebt van je geldzaken na je pensioendatum. Breng daarom je geldzaken na je pensioendatum zorgvuldig in kaart. Vraag je een offerte aan voor een Persoonlijke Pensioenuitkering? Dan gaan wij ervan uit dat je dit hebt gedaan.

Hoe breng je je geldzaken in kaart?

Dat doe je door een financieel profiel op te stellen. Dit is een overzicht van alle inkomsten en uitgaven die je verwacht na je pensioendatum. Zo weet je of en hoeveel risico je kunt nemen met jouw pensioenuitkering bij Nationale-Nederlanden. Heb je een partner of gezin, dan is het verstandig om een financieel profiel voor het hele gezin op te stellen. En om te kijken wat er financieel nodig is als jij of je partner overlijdt.

De volgende vragen kunnen je hierbij helpen:

- Hoeveel inkomen heb ik na mijn pensioen minimaal nodig?
- Heb ik genoeg spaargeld of andere financiële middelen om een onverwachte daling in mijn of ons inkomen op te kunnen vangen?

- Wil ik vanaf het moment dat ik met pensioen ben hetzelfde bedrag blijven ontvangen? Of bijvoorbeeld de eerste jaren een hoger bedrag en daarna een lager bedrag?
- Heeft mijn partner genoeg inkomen als ik overlijdt?
- Hebben mijn keuzes gevolgen voor toeslagen of uitkeringen die ik of mijn partner ontvangt?

Hulp nodig?

Een financieel profiel opstellen kan een hele klus zijn. Heb je hulp nodig?

- **Kijk op www.nibud.nl**

Op de website van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (nibud.nl) vind je bijvoorbeeld informatie en hulpmiddelen bij het thema 'Plannen en begroten'.

- **Raadpleeg een financieel adviseur**

Een financieel adviseur kan samen met jou een compleet financieel profiel opstellen. Hier zijn wel kosten aan verbonden.

Keuzes voor een pensioenuitkering die bij je past

Je kunt verschillende keuzes maken voor de Persoonlijke Pensioenuitkering. Zo kun je een uitkering krijgen die precies past bij jouw wensen en situatie. In de meeste gevallen kun je in ieder geval deze keuzes maken:

- **Ingangsdatum:** op welke datum je pensioenuitkering ingaat.
- **Partnerpensioen:** of je een partnerpensioen wilt. En of de hoogte daarvan 70% of 35% is van het pensioen voor jezelf (ouderdomspensioen).
- **Hoog-laag:** of je een uitkering wilt die de eerste jaren hoger is en daarna lager (hoog-laag). En hoeveel jaren je een hoger pensioen wilt (van 1 tot 10 jaar).
- **Vast of variabel:** of je een vaste uitkering wilt, waarbij je vooraf weet hoe hoog deze is. Of een variabele uitkering, waarbij de hoogte ieder jaar verandert.

Let op: je kunt alleen kiezen voor een variabele uitkering, als dat past bij jouw risicoprofiel. Dat stel je vast met onze online tool.

Kies je een variabele uitkering? Dan heb je nog een aanvullende keuze voor je beleggingen. Dit leggen we hieronder uit, onder 'Variabele Persoonlijke Pensioenuitkering'.

We gaan nu wat dieper in op onze vaste en variabele pensioenuitkering. Heb je deze brochure gelezen en wil je meer informatie over de Persoonlijke Pensioenuitkering? Die kun je vinden op nn.nl/pensioenuitkering.

Vaste Persoonlijke Pensioenuitkering

De vaste Persoonlijke Pensioenuitkering geeft je volledige zekerheid over jouw pensioenuitkering. De hoogte staat vast vanaf jouw pensioendatum.

Je hebt verschillende keuzes om de uitkering aan te passen aan jouw wensen en situatie.

Hoe werkt de vaste pensioenuitkering?

Voordelen

Belangrijke voordelen van de vaste Persoonlijke Pensioenuitkering zijn:

- Vanaf het moment dat je de vaste pensioenuitkering koopt, heb je zekerheid over de hoogte.
- Zodra je je keuzes hebt gemaakt, heb je er geen omkijken meer naar.
- Je hebt verschillende keuzes om de vaste uitkering aan te passen aan jouw situatie en doelstellingen voor je pensioen.

Risico

Kies je de vaste uitkering, dan loop je inflatierisico. De vaste uitkering stijgt niet als de prijzen stijgen. Als de prijzen langzaam stijgen, kun je dus steeds iets minder kopen van je uitkering.

Keuzes

Onder 'Keuzes voor een pensioenuitkering die bij je past' hebben we al beschreven dat je altijd keuzes kunt maken voor jouw Persoonlijke Pensioenuitkering. Die keuzes heb je dus ook voor je vaste uitkering.

Hoogte

De hoogte van je vaste Persoonlijke Pensioenuitkering hangt onder andere af van:

- de keuzes die jij hebt gemaakt voor deze uitkering;
- het bedrag dat op jouw pensioendatum vrijkomt (je 'pensioenkapitaal');
- de rente op het moment dat je de uitkering koopt: hoe hoger de rente, hoe hoger jouw uitkering;
- de administratiekosten voor onze dienstverlening, zoals je uitkering betalen en je informeren over je pensioen.

Kosten

We rekenen administratiekosten voor onze dienstverlening. Dit doen we eenmalig als je de uitkering koopt. Dit zijn bijvoorbeeld kosten om je pensioenuitkering iedere maand te betalen en om je te informeren over jouw uitkering. Je vindt de hoogte van de administratiekosten in de offerte.

Meer weten over hoe de vaste Persoonlijke Pensioenuitkering werkt? Kijk op nn.nl/vastpensioen. Je vindt daar meer details over onder meer keuzes, hoogte en kosten.

Wanneer past de vaste uitkering bij mij?

De vaste Persoonlijke Pensioenuitkering past **mogelijk wel bij jou**, als:

- Je graag zekerheid wilt over de hoogte van jouw pensioenuitkering.
- Je het niet erg vindt dat je uitkering gelijk blijft, ook als de prijzen stijgen (inflatie).
- Je niet wilt dat wij voor jou beleggen met jouw pensioengeld.
- Je mogelijk financiële problemen krijgt als je uitkering zou dalen. Bijvoorbeeld omdat je je vaste lasten dan niet meer kunt betalen.

De vaste Persoonlijke Pensioenuitkering **past waarschijnlijk niet bij jou**, als:

- Je de kans wilt hebben op een hogere pensioenuitkering door beleggen, en je hiervoor risico wilt én kunt lopen.
- Je wilt kunnen profiteren van een stijgende rente na jouw pensioendatum.

Ben je gescheiden en heeft je ex-partner recht op een deel van jouw pensioen waarvoor je nu een uitkering wilt kopen? En heb je je pensioenkapitaal opgebouwd bij een andere uitvoerder dan Nationale-Nederlanden? Dan kunnen er extra voorwaarden gelden als je bij ons een vaste Persoonlijke Pensioenuitkering wilt kopen. Neem daarom contact op met de Pensioen Coach. Hij of zij kan je hiermee helpen.

Variabele Persoonlijke Pensioenuitkering

Bij de variabele Persoonlijke Pensioenuitkering beleggen we een deel van je opgebouwde pensioengeld niet voor jou (basisdeel). Het andere deel beleggen we wel voor jou (beleggingsdeel). Hierdoor heb je kans op een hoger pensioen. Hoe groter je beleggingsdeel, hoe hoger je uitkering ieder jaar kan worden als het meezit. En hoe lager je uitkering kan worden als het tegenzit.

Hoe groot je basisdeel is, hangt af van hoeveel risico bij jou past. Hiervoor stel je een risicoprofiel vast. Het basisdeel kan bij aanvang 85, 70, 55 of 40% van jouw pensioenkapitaal zijn. De rest gebruiken we voor je beleggingsdeel.

Voorwaarden voor de variabele Persoonlijke Pensioenuitkering

Niet iedereen kan bij ons de variabele uitkering kopen. Je kunt géén variabele Persoonlijke Pensioenuitkering kopen, als:

- Je geen risicoprofiel hebt vastgesteld of jouw risicoprofiel niet aansluit bij de variabele uitkering die je wilt kopen.
- Je gescheiden bent en je ex-partner recht heeft op een deel van het pensioen waarvoor je nu een uitkering wilt kopen.
- Je een US Person bent. Dit is iemand die bijvoorbeeld een staatsburger is van de Verenigde Staten van Amerika, of bank- of contactgegevens in de VS heeft. Je leest meer over US Persons op nn.nl/variabelpensioen.
- Je het kapitaal hebt opgebouwd in een nettopensioen (een vrijwillig pensioen voor inkomens boven een bepaalde grens).

Je kunt in deze gevallen meestal wel een vaste Persoonlijke Pensioenuitkering kopen bij ons.

Ben je gescheiden en heb je je pensioenkapitaal niet bij Nationale-Nederlanden opgebouwd? Dan zijn er mogelijk voorwaarden om een vaste uitkering te kunnen kopen. Neem daarom in dit geval contact op met de Pensioen Coach, die je verder kan helpen.

Je risicoprofiel en je variabele uitkering

Het is belangrijk dat je zoveel risico loopt als past bij jouw wensen en omstandigheden. Daarom stel je je risicoprofiel vast met onze online tool: de risicoprofielbepaler. Deze geeft je ook inzicht in hoe je variabele uitkering zich kan ontwikkelen als de economische omstandigheden beter of slechter zijn. Jouw risicoprofiel geeft aan hoeveel beleggingsrisico je kunt en wilt nemen. Op basis hiervan bepalen we hoe groot het basisdeel is. Met het andere deel van jouw pensioenkapitaal gaan we voor jou beleggen.

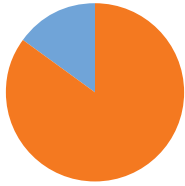
Let op!

Verandert je persoonlijke situatie flink vóór je pensioen ingaat? Dan raden wij je aan om jouw risicoprofiel opnieuw vast te stellen. Denk bijvoorbeeld aan een scheiding of grote verandering in je financiële situatie. Als je pensioenuitkering eenmaal is ingegaan, kun je je risicoprofiel namelijk niet meer veranderen.

Vier risicoprofielen

Er zijn vier risicoprofielen voor de variabele uitkering. Bij ieder profiel hoort bij aanvang een verdeling tussen basisdeel en beleggingsdeel:

Defensief

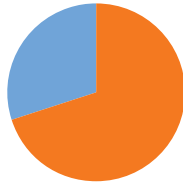

85% basisdeel

15% beleggingsdeel

We gebruiken 85% van je pensioenkapitaal (na aftrek van de administratiekosten) voor je basisdeel. De rest van je kapitaal beleggen we voor jou.

Neutraal

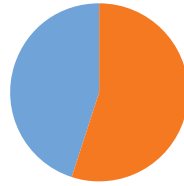

70% basisdeel

30% beleggingsdeel

We gebruiken 70% van je pensioenkapitaal (na aftrek van de administratiekosten) voor je basisdeel. De rest van je kapitaal beleggen we voor jou.

Offensief

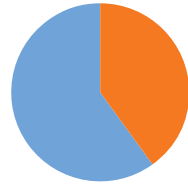

55% basisdeel

45% beleggingsdeel

We gebruiken 55% van je pensioenkapitaal (na aftrek van de administratiekosten) voor je basisdeel. De rest van je kapitaal beleggen we voor jou.

Heel offensief

40% basisdeel

60% beleggingsdeel

We gebruiken 40% van je pensioenkapitaal (na aftrek van de administratiekosten) voor je basisdeel. De rest van je kapitaal beleggen we voor jou.

Je kunt je risicoprofiel vaststellen op nn.nl/mijnrisicoprofiel.

Hoe werkt de variabele pensioenuitkering?

Voordelen

Belangrijke voordelen van de variabele Persoonlijke Pensioenuitkering zijn:

- Je krijgt de balans tussen zekerheid en beleggen die bij jou past.
- Je uitkering begint (iets) hoger dan de vaste uitkering.
- Je hebt kans dat je uitkering stijgt doordat we met je pensioengeld beleggen voor jou.
- Je hebt verschillende keuzes om de variabele uitkering aan te passen aan jouw situatie en doelstellingen voor je pensioen, voordat de uitkering ingaat.
- Je hebt zekerheid over de hoogte van het partnerpensioen vanaf het moment dat je overlijdt.

Risico's

Met de variabele uitkering loop je ook enkele risico's:

- **Beleggingsrisico:** we beleggen met een deel van je pensioengeld voor jou. De resultaten van de beleggingen hebben invloed op de hoogte van je variabele uitkering. Doen de beleggingen het minder goed dan verwacht? Dan kan jouw pensioenuitkering dalen.
- **Renterisico:** de ontwikkeling van de rente heeft ieder jaar invloed op je variabele uitkering. Is de rente in het afgelopen jaar gedaald? Dan heeft dat een negatieve invloed op de hoogte van je uitkering het komende jaar.
- **Inflatierisico:** de variabele uitkering stijgt niet altijd als de prijzen stijgen. Stijgt je uitkering in een jaar minder dan de prijzen? Dan kun je dus iets minder kopen van je uitkering. Je uitkering kan zelfs dalen terwijl de prijzen stijgen.
- **Risico van de vaste daling:** we berekenen je variabele uitkering alsof deze ieder jaar iets daalt. We verwachten dat positieve resultaten van de beleggingen deze daling goedmaken. De wettelijke maximale hoogte van deze daling wordt geregeld bijgesteld. Mogelijk moeten wij daardoor de vaste daling aanpassen. Die aanpassing kan een negatieve (of positieve) invloed hebben op jouw uitkering.

Partnerpensioen

Bij een variabele uitkering is zolang jij leeft, ook de hoogte van het partnerpensioen variabel. Het partnerpensioen is namelijk 35% of 70% van jouw uitkering. En jouw uitkering wordt ieder jaar opnieuw vastgesteld. Overlijdt jij? Dan gaat je partner de uitkering ontvangen. De hoogte is dan gebaseerd op de hoogte van jouw uitkering, toen jij overleed. Vanaf dat moment staat de uitkering voor je partner levenslang vast; het bedrag verandert niet meer.

Keuzes

Onder 'Keuzes voor een pensioenuitkering die bij je past' hebben we al beschreven dat je in de meeste gevallen keuzes kunt maken voor jouw Persoonlijke Pensioenuitkering. Die keuzes heb je dus ook voor je variabele uitkering.

Daarnaast heb je ook nog deze keuze:

- **Beleggingsvorm:** dit is onze aanpak voor beleggen voor jouw uitkering. En hoe we de risico's van beleggen spreiden. Meer informatie staat in het kader 'Waar beleggen we je pensioengeld in?'.

Let op: wil je een variabele uitkering mét hoog-laag? Dan heeft deze keuze gevolgen voor de risico's die je loopt. Daarom kun je deze uitkering alleen via een financieel adviseur kopen bij Nationale-Nederlanden.

Hoogte

De hoogte van het basisdeel van je variabele Persoonlijke Pensioenuitkering hangt onder andere af van:

- jouw risicoprofiel en de verdeling tussen een basis en beleggingsdeel die daarbij hoort;
- de keuzes die jij hebt gemaakt voor deze uitkering;
- het bedrag dat op jouw pensioendatum vrijkomt (je 'pensioenkapitaal');
- de rente op het moment dat je de uitkering koopt: hoe hoger de rente, hoe hoger jouw uitkering;
- de administratiekosten voor onze dienstverlening, zoals je uitkering betalen en je informeren over je pensioen.

De hoogte van het beleggingsdeel van je variabele uitkering in het eerste jaar hangt onder andere af van:

- dezelfde zaken waar ook de hoogte van het basisdeel van afhangt;
- de 'vaste daling' die we berekenen, waardoor je uitkering wat hoger kan beginnen dan de vaste Persoonlijke Pensioenuitkering.

Ieder jaar daarna bepalen we de hoogte van de uitkering uit je beleggingsdeel opnieuw op basis van:

- de waarde van je beleggingsdeel op dat moment, die onder andere afhangt van de resultaten van je beleggingen;
- de actuele rente;
- een vaste daling.

Op nn.nl/nieuwepensioenuitkering vind je meer uitleg over waardoor je uitkering ieder jaar verandert.

Waar beleggen we je pensioengeld in?

In welk fonds we voor je beleggen hangt af van de 'beleggingsvorm' die je kiest (zie onder Keuzes). Er zijn twee beleggingsvormen met ieder een eigen beleggingsfonds. Je kunt dus niet zelf de beleggingen of beleggingsfondsen kiezen. Goldman Sachs is de fondsbeheerder van beide beleggingsvormen.

Beleggingsvorm Index Volgend: Index Mix Fund (NL) (ISIN-code: NL0013089022). Dit fonds bestaat grotendeels uit indexfondsen. Deze fondsen bestaan uit beleggingen die het doel hebben om een rendement te halen dat ongeveer gelijk is aan dat van een bepaalde index. Een index is een verzameling van financiële producten, zoals de AEX-index of de MSCI World-Index. Het Index Mix Fund (NL) bestaat uit maatschappelijk verantwoorde beleggingen.

Beleggingsvorm Actief Beheerd: First Class Return Fund II (NL) (ISIN-code: ISIN NL0013019243). De fondsbeheerder kiest hiervoor beleggingen waarmee hij verwacht een beter resultaat te halen dan een bepaalde index. Dit heet 'actief beleggen', en de kosten hiervan zijn wat hoger. Het First Class Return Fund II (NL) is een mixfonds met verschillende soorten beleggingen. Ook het First Class Return Fund II (NL) bestaat uit maatschappelijk verantwoorde beleggingen. Maar Goldman Sachs selecteert de beleggingen hier nog extra streng op.

Op nn.nl/fondsen-ppu vind je meer informatie over deze beleggingsfondsen en kun je de essentiële beleggersinformatie (EBI) downloaden.

Kosten

We rekenen administratiekosten voor onze dienstverlening. Dit doen we eenmalig als je de uitkering koopt. Dit zijn bijvoorbeeld kosten om je pensioenuitkering iedere maand te betalen en om je te informeren over jouw uitkering. Deze kosten kunnen bij de variabele uitkering hoger zijn dan bij de vaste. Je vindt de hoogte van de administratiekosten in de offerte. Omdat we voor jou beleggen, zijn er ook kosten voor beheer van de beleggingen en het kopen en verkopen ervan.

Meer weten over hoe de variabele Persoonlijke Pensioenuitkering werkt? Kijk op nn.nl/variabelpensioen. Je vindt daar meer details over onder meer keuzes, hoogte en kosten.

Wanneer past de variabele uitkering bij mij?

De variabele Persoonlijke Pensioenuitkering **past mogelijk wel bij jou**, als:

- Je graag kans wilt hebben op een hogere pensioenuitkering door te beleggen, en je bereid bent daarvoor risico te lopen.
- Je geen financiële problemen krijgt als jouw pensioenuitkering tegenvalt door minder goede beleggingsresultaten. Bijvoorbeeld omdat je spaargeld, andere pensioenen of een lijfrente hebt.
- Je voor de hoogte van jouw pensioenuitkering niet helemaal afhankelijk wilt zijn van de rente op het moment dat je jouw uitkering koopt.

De variabele Persoonlijke Pensioenuitkering **past waarschijnlijk niet bij jou**, als:

- Je graag zekerheid wilt over de hoogte van jouw pensioenuitkering.
- Je mogelijk in financiële problemen komt als jouw pensioenuitkering daalt. Bijvoorbeeld omdat je je vaste lasten dan niet meer kunt betalen.
- Je 's nachts wakker ligt van de gedachte dat je uitkering kan tegenvallen.

Kenmerken vaste en variabele uitkering

	Vaste Persoonlijke Pensioenuitkering	Variabele Persoonlijke Pensioenuitkering
Algemene kenmerken		
Zekerheid over de hoogte van je uitkering	Ja	Deels, alleen over het deel van de uitkering uit het basisdeel
Zekerheid over de hoogte van het partnerpensioen	Ja	Ja, maar pas vanaf het moment dat jij overlijdt
Inflatierisico	Ja	Ja
Beleggingsrisico en renterisico als je uitkering is ingegaan	Nee	Ja, maar alleen over het beleggingsdeel
Kosten voor je uitkering	Ja, maar alleen eenmalige administratiekosten als je de uitkering koopt	Ja, naast de eenmalige administratiekosten ook kosten voor o.a. beleggingen
Keuzes		
Keuze ingangsdatum mogelijk	Ja	Ja
Pensioenkapitalen samenvoegen mogelijk	Ja	Ja
Partnerpensioen mogelijk	Ja	Ja
Hoog-laag mogelijk	Ja	Ja, maar alleen via een financieel adviseur
Keuze voor beleggingsvorm (actief beheerde beleggingen of index volgend)	Nee (niet van toepassing)	Ja
Voorwaarden		
Mogelijk als deze uitkering niet aansluit bij je risicoprofiel	Ja	Nee
Mogelijk als je dga bent, en jouw pensioen niet onder de Pensioenwet is opgebouwd.	Ja, maar alleen via een adviseur	Ja, maar alleen via een adviseur
Mogelijk als je US Person bent	Ja	Nee
Mogelijk als je gescheiden bent, je ex-partner heeft recht op een deel van jouw pensioen en je hebt dit pensioen bij een andere uitvoerder opgebouwd	Ja, maar mogelijk zijn er voorwaarden (neem hierover contact op met de Pensioen Coach).	Nee